

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ У ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМАХ В INTERNET

Віницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто особливості захисту електронних платіжних систем в мережі Інтернет, які за способом доступу до електронного рахунку поділяються на системи, що вимагають встановлення додаткового програмного забезпечення для управління ним.

Ключові слова: електронні платежі, смарт-картка, платіжна організація, гроші.

Abstract

The features of secure electronic payment systems on the Internet, which according to the method of access to the electronic account is divided into a system with a web-interface for managing electronic wallet, and systems-setting require additional software to control them.

Keywords: electronic payment, smart-card payment organization, money.

Вступ

Сучасний етап розвитку платіжних систем в Україні характеризується широкомасштабним впровадженням електронних технологій безготівкових розрахунків. Електронні платіжні системи або системи розрахунків в мережі Інтернет є специфічними мережевими інформаційними системами. Специфіка таких систем полягає в необхідності забезпечення високого рівня інформаційної безпеки.

Метою є з'ясування особливостей захисту електронних платіжних систем у мережі Інтернет, встановлення причин їх популярності та широкого використання, а також вирішення їх проблем та недоліків.

Результати дослідження

Національна система масових електронних платежів (НСМЕП) – це внутрішньодержавна банківська багатомітентна платіжна система масових платежів, в якій розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються за допомогою платіжних смарт-карток за технологією, що розроблена Національним банком України.

Удосконалення національної електронної платіжної системи України, відповідно до змісту програми, є визначення стратегічних напрямів розвитку НСМЕП на найближчі роки та забезпечення системного підходу під час її впровадження в Україні.

Одним із засобів покращення ПСУ є електронні гроші на базі смарт-карт. Смарт-картки (Smart Card) – пластикові картки з вбудованим мікропроцесором, з вигляду схожі на звичайні кредитні картки. Смарт-карта, по своїй суті, являє собою мікрокомп'ютер і містить усі відповідні основні апаратні компоненти: центральний процесор, оперативну та постійну пам'ять.[1]

Національна система масових електронних платежів (НСМЕП) – це внутрішньодержавна банківська багатомітентна платіжна система масових платежів, в якій розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються за допомогою платіжних смарт-карток за технологією, що розроблена Національним банком України [2].

Метою створення НСМЕП є розроблення та впровадження в Україні відносно дешевої надійної захищеної автоматизованої системи безготівкових розрахунків, яка в основному розрахована на роботу в режимі «off-line».

До складу НСМЕП входять:

- розрахунковий банк платіжної системи;
- платіжна організація;
- члени платіжної системи;
- учасники платіжної системи;

Збір платіжної інформації та взаєморозрахунки в системі проводяться:

- міжбанківські – щоденно (в банківські дні) за кліринговою схемою, у т. ч. і по комісійним;
- внутрішньобанківські – щоденно (в банківські дні) самостійно банком - учасником за інформацією банківської карткової системи;

- платежі за вступ до системи, за обладнання і т. ін. – проводяться окремо.

Оскільки Національний банк вважає створення НСМЕП завершальною стадією у побудові системи електронних платежів в Україні, то проблемі подальшого розвитку системи НСМЕП приділяється суттєва увага[3].

Висновки

Застосування національної системи електронних платежів дозволило прискорити здійснення розрахунків та обігу коштів, зменшити документообіг, посилити контроль за станом грошової маси в державі, знизити збитки держави та підприємців від низької швидкості виконання розрахунків та використання підроблених платіжних документів; підвищити можливості комерційних банків і Національного банку України контролювати здійснення платежів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильченко З. М. Трансформація діяльності комерційних банків в економіці держави: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.04.01 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2010. – 32 с.
2. Кравець В. М. Розробка та впровадження національної системи масових електронних платежів: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01 / Українська академія банківської справи. - Суми, 2009. – 17 с.
3. Електронні платіжні системи Інтернету. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://westudents.com.ua/glavy/27112-63-debetov-Internet-sistemi-ta-h-spetsifchn-platjn-zasobi.html>
4. Азарова А. О. Управління процесом мікрокредитування за допомогою сучасних інформаційних систем / А. О. Азарова, Б. Ю. Кирдан // Реєстрація, зберігання і обробка даних, 2005.
5. Азарова А. О. Управління процесом мікрокредитування за допомогою сучасних інформаційних систем / А. О. Азарова, Д. П. Драчук // Информатика и компьютерные технологии, 2006.

Теслюк Олександр Володимирович — студент групи МОі – 12, факультет менеджменту, Вінницького національного університету, Вінниця, e-mail: sashateslyuk@rambler.ru

Науковий керівник: **Азарова Анжеліка Олексіївна** — к. т. н., професор, заступник декана Факультету Менеджмент з наукової роботи та міжнародного співробітництва Вінницького національного технічного університету

Teslyuk Alexander -student group MOI - 12, Department of Management, National University of Vinnitsa, Vinnitsa, e-mail: sashateslyuk@rambler.ru

Supervisor: **Azarova A. Angelika** — Ph.D., Professor, deputy dean of the Faculty of Management, science researches and International Cooperation Vinnitsia National Technical University